

125-jarig bestaan van het CBS en het 50-jarig bestaan van locatie Heerlen, 11 juni 2024

Beste mensen,

'Ik geloof in God, al heb ik mijn twijfels.'

Het zijn woorden uit het zuiden van ons land.

Maar waar kwamen ze precies vandaan?

'Ik geloof in God, al heb ik mijn twijfels'

- Was het een (gedurfde) Limburgse geestelijke, vlak voor de ontzuiling haar intrede deed?
- Was het een zuidelijke voetbaltrainer die na een heel goed seizoen in '23-'24 toch nog promotie misliep?
- Of was het een landelijk politicus die die in 2012 **torenhog** stond in de peilingen, maar het **Torentje zélf** uiteindelijk niet betrad?

'Ik geloof in God, al heb ik mijn twijfels' (Ik had zo iets toen in 2012 wel kunnen zeggen, denk ik...).

In werkelijkheid is deze zin opgetekend vanachter een bureau aan CBS-weg nummer 11. Het is namelijk... een antwoordcategorie.

In het jaar 2019 stond 7,1% van de personen van 15 jaar of ouder in Nederland, achter deze uitspraak.

In datzelfde jaar oordeelde het dubbele percentage overigens net even anders. Zo'n 14% van de ondervraagden ging voor het antwoord:

'Ik geloof niet in een God die zich met ieder van ons persoonlijk bezighoudt, maar ik geloof wel in één of andere hogere macht.'

Beste mensen,

Ik begin over dit CBS-onderzoek naar religieuze houdingen in Nederland, omdat het zo'n fantastisch voorbeeld is. Een voorbeeld van de **grote klasse** van jullie werk hier.

De cijfers zijn vrij mooi rond, maar de antwoordcategorieën zélf zijn uitermate **gelaagd**. Veel mensen denken vaak dat cijfers voor zich spreken. Maar jullie weten als de beste dat dit lang niet altijd het geval is.

Onafhankelijk objectief betrouwbare statistieken in kaart brengen is een kunst an sich

Net zoals de duiding bij de data die onze kennisinstellingen kunnen bieden.

Al **125 jaar** leveren jullie ons de statistieken over uiteenlopende aspecten van de Nederlandse samenleving. Met toelichting. En al **50 jaar** vanaf deze locatie in Heerlen. Jullie zijn daarmee een belangrijk onderdeel van deze regio en onze provincie.

Dankjewel daarvoor.

Of je nu net bent begonnen als stagiair, of hier al decennialang werkt: we hebben je werk keihard nodig om de problemen in ons land aan te pakken. Dus ga zo door.

Onze Nederlandse samenleving drijft namelijk steeds meer op data. Wat jullie hier doen met z'n allen is daarmee een belangrijke brandstof voor onze toekomst.

Onze gezondheid, de natuur, het milieu, de economie, het onderwijs, de industrie, de cultuur, onze veiligheid, het verkeer...

Op zóveel terreinen bouwen wij als bestuurders op jullie informatie, bij het nemen van onze beslissingen.

Maar dat niet alleen. Ook het **brede publiek** moet kunnen uitgaan van de betrouwbaarheid van de feiten die ze horen, zien en lezen. Iedereen die zich inzet voor het creëren van objectieve feiten is dus ook een handlanger in de strijd om **fake-news** de wereld uit te helpen.

Kortom. Je kunt vanachter **een computer aan CBS-weg 11**, vanuit Den Haag én sinds 2012 vanaf **Bonaire**, als CBS-er echt van **levensbelang** zijn. Onderschat dat niet.

Mijn collega's en ik op het gouvernement vinden het fantastisch om samen met onze kennis en datapartners in Limburg te werken aan een kennisintensieve regio. Met jullie, APG, de universiteit, de hogescholen, de gemeenten, maatschappelijke organisaties en ondertussen ook de verschillende Brightlands-campusen.

Het CBS speelt een belangrijke rol in het in kaart brengen van de brede welvaart in Nederland, regio's en gemeenten.

Iets waar we samen met allerlei partners in Limburg aan werken via de zogenaamde regiodeals.

Het is iets waar we echt trots op mogen zijn, want brede welvaart gaat over wat verschillende mensen van waarde vinden. Om daarachter te komen brengt het CBS belangrijke informatie zodat andere partners in Limburg daar weer op kunnen sturen. .

Beste mensen,

Het gebruik van data heeft niet alleen steeds meer impact bij de uitvoering van taken door de overheid, in de missie van de wetenschap, of in het bedrijfsleven.

Ik moest in aanloop naar dit moment ook denken aan... **sport**.

Ik maak er hier misschien geen vrienden mee... maar er staat hier een groot **Feyenoord-fan** tegenover u.

'**We**' hebben inmiddels een nieuwe trainer maar we zoeken nog wat topspelers om volgend jaar weer kampioen mee te worden. Zo'n zoektocht naar nieuw talent gebeurt óók op basis van data.

Toch zal een betaald voetbalclub nooit iemand contracteren zonder persoonlijk gesprek en het doorgronden van iemands karakter. De **data** mag dan vertellen dat je de juiste persoon hebt gevonden, de **mens** zal zeggen of dat daadwerkelijk zo is. Hier vervangt de machine het menselijk oordeel **niet**.

En dit is natuurlijk op meer terreinen zo. Ik heb het nu over iets als voetbal, een bijzaak in het leven. Maar als het gaat over de manier waarop data wordt gebruikt op andere gebieden, zijn er genoeg voorbeelden te noemen van momenten waarop dat vreselijk mis is gegaan en de systemen nooit zo belangrijk hadden moeten worden.

We zijn als samenleving dus enerzijds **afhankelijk** van al die gegevens die er zijn en anderzijds kleven er ook **grote risico's** aan het gebruik ervan. Dat is voor jullie geen nieuws. Toch gaat dit bij teveel instellingen, instanties en andere organisaties nog te vaak mis.

En dat is een slechte zaak. Mensenlevens zijn dan misschien wel degelijk te vatten in **getallen**, maar mensen mogen nooit slechts een **nummer** zijn.

Beste jarigen,

Ik rond af.

Van harte gefeliciteerd met jullie 125e én 50e verjaardag, tegelijk.

Er is in al die jaren ontzettend veel veranderd, maar ook hetzelfde gebleven.

Wat is veranderd is dat jullie van wat in het begin een 'datafabriek' was, met veel handmatig werk, inmiddels zijn uitgegroeid tot een centraal bureau van statistiek van deze tijd. Echt een enorme ontwikkeling.

Wat hetzelfde is gebleven is dat er hier nog altijd aansluiting wordt gezocht en gevonden op de **toekomst**. Het verhaal van het CBS hier in het zuiden begon met het hoofdstuk getiteld 'Na de mijnen'. Inmiddels zitten we in het hoofdstuk 'Big Data, AI – en alles daarna'. Ik vind dat ongelooflijk knap.

Ga alsjeblieft door met jullie waardevolle werk.

Cijfer jezelf nooit weg.

Blijf hoge ogen gooien met jullie werk.

Vermenigvuldig jullie impact.

Blijf bewijzen dat je op het CBS kunt rekenen.

Jullie zinvolle werk helpt ons op het Gouvernement enorm. Met de juiste feiten en cijfers in handen kunnen we er echt voor gaan zorgen dat **Elke Limburger Telt**.

Goed...

Wie jarig is, krijgt een cadeau. Zo hoort dat.

Er is iets moois gemaakt. Door iemand die vele malen poëtischer dan ik, woorden heeft gegeven aan uw unieke werk.

De heer **Karel Feenstra** heeft het CBS voorzien van feestelijk, verbaal verpakkingsmateriaal.

Hij komt zijn gedicht zometeen voordragen – maar we gaan het natuurlijk eerst onthullen...